

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

3.1 ขอบเขตการศึกษา

การพิจารณาความเหมาะสมของการนำลำไยสดและลำไยอบแห้งเข้าซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยโดยใช้หลักเกณฑ์ที่เป็นปัจจัยหลักและปัจจัยสนับสนุนดังนี้คือ

1. ความผันผวนของราคาค่อนข้างสูง มีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงของราคา
2. การจัดชั้นมาตรฐานคุณภาพสินค้าได้ชัดเจน
3. มีปริมาณการซื้อขายในปัจจุบันจำนวนมาก

และปัจจัยสนับสนุน คือ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตและการทำให้ผู้ซื้อและผู้ขายรับทราบเกี่ยวกับนโยบายต่างๆ จากภาครัฐบาล และอายุในการเก็บสินค้า

จากหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวมานี้จะมีขอบเขตการศึกษาตามหลักเกณฑ์ของความเหมาะสมในแต่ละข้อดังนี้

หลักเกณฑ์ข้อที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ คือ ราคาลำไยสดและลำไยอบแห้งราคาเฉลี่ยรายเดือนในท้องถิ่น และราคาของสินค้าเกษตรที่ได้นำเข้าซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยแล้ว คือ ข้าวขาว 5 % ยางพาราแผ่นดิบ ชั้น 3 มันสำปะหลัง และกุ้งกุลาดำ ราคาเฉลี่ยรายเดือนทั้งประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541– 2 546

หลักเกณฑ์ข้อที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิ คือ การจัดเกรดคุณภาพของลำไยสดและลำไยอบแห้งที่จำหน่ายในปัจจุบันและจากแบบสอบถามผู้ประกอบการค้าลำไยสดและลำไยอบแห้งและเกษตรกรชาวสวนลำไยใน ส่วนที่ 1 ของแบบสอบถาม

หลักเกณฑ์ข้อที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ คือ ปริมาณการซื้อขายลำไยสดและลำไยอบแห้ง ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2540 – 2545

และปัจจัยสนับสนุนจะเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ คือ แบบสอบถามผู้ประกอบการค้าลำไยสดและลำไยอบแห้งและเกษตรกรชาวสวนลำไยใน ส่วนที่ 2 และ 3 ของแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิ คือ รูปแบบการจัดเก็บลำไยสดและการอบแห้งลำไยในปัจจุบันและแบบสอบถามผู้ประกอบการค้าลำไยสดและลำไยอบแห้งและเกษตรกรชาวสวนลำไยใน ส่วนที่ 3 ของแบบสอบถาม

3.2 การกำหนดข้อมูล

การกำหนดข้อมูลเป็น 2 ส่วน ตามข้อมูลที่นำมาใช้ในประกอบการพิจารณาหาความเหมาะสมของการศึกษาในครั้งนี้

1. ข้อมูลทฤษฎี

ใช้ข้อมูลที่รวบรวมจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องจากสำนักงานเศรษฐกิจเกษตรภาคเหนือ เขต 1 กรมการค้าภายใน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำพูน สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคเหนือและกรมวิชาการเกษตร จังหวัดเชียงใหม่ และในเว็บไซต์ของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย และเว็บไซต์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

เก็บรวบรวมราคาลำไยสดและลำไยอบแห้ง ราคาเฉลี่ยรายเดือนในท้องถิ่น และราคาข้าวขาว 5 % ยางพาราแผ่นดิบ ชั้น 3 มันสำปะหลัง และกุ้งกุลาดำ ราคาเฉลี่ยรายเดือนทั้งประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540–2546 โดยเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวนของราคาสินค้าเกษตรที่ได้นำเข้าซื้อขายแล้วกับกลุ่มตัวอย่างราคาลำไยและลำไยอบแห้ง โดยจะแบ่งเป็นตามเกรดของสินค้า ทั้งหมด 6 เกรด โดยจะแยกตามราคาซื้อขาย ณ จุดรับซื้อดังนี้

- (1) ราคาลำไยสดระดับขายส่งเชียงใหม่ เกรด AA
- (2) ราคาลำไยสดระดับขายส่งเชียงใหม่ เกรด A
- (3) ราคาลำไยสดระดับขายส่งเชียงใหม่ เกรด BB
- (4) ราคาลำไยอบแห้งระดับขายส่งเชียงใหม่ เกรด AA
- (5) ราคาลำไยอบแห้งระดับขายส่งเชียงใหม่ เกรด A
- (6) ราคาลำไยอบแห้งระดับขายส่งเชียงใหม่ เกรด BB

เก็บรวบรวมปริมาณสินค้าเกษตร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 – 2546 ของลำไยสด ลำไยอบแห้ง และนำมาเปรียบเทียบราคาข้าวขาว 5 % ยางพาราแผ่นดิบ มันสำปะหลัง กุ้งกุลาดำ โดยแสดงเป็นตารางรูปภาพ

2. ข้อมูลปฐมภูมิ

ผู้ประกอบการค้าลำไยสดและลำไยอบแห้งและเกษตรกรชาวสวนลำไย โดยเลือกการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก โดยจะเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าลำไยและลำไยอบแห้งในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูน ที่มีปริมาณความต้องการวัตถุดิบ ตั้งแต่ 500 ตัน ขึ้นไป จำนวน 30 ราย และกลุ่มเกษตรกรชาวสวนลำไยในอำเภอจอมทอง อำเภอสันป่าตอง อำเภอหางดง อำเภอสารภี และอำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีพื้นที่เพาะปลูกตั้งแต่ 20 ไร่ ขึ้นไป จำนวน 150 ราย

3.3 วิธีการศึกษา

ข้อมูลทุติยภูมิ คือ ราคาสินค้าเกษตรในอดีตมาเปรียบเทียบระหว่างลำไยสดและลำไยอบแห้ง กับข้าวขาว 5% ยางแผ่นรมควัน ชั้น 3 กุ้งกุลาดำ และมันสำปะหลัง เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของราคาจากค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวนของราคา และปริมาณสินค้าเกษตรเพื่อเปรียบเทียบปริมาณสินค้าเพื่อให้ทราบจำนวนในแต่ละสินค้าเกษตรว่ามีปริมาณมากพอกับความต้องการซื้อขายได้หรือไม่

ข้อมูลปฐมภูมิได้จากแบบสอบถามที่สัมภาษณ์เกษตรกรและผู้ประกอบการค้าลำไยสดและลำไยอบแห้ง จากการเลือกสัมภาษณ์เกษตรกรและผู้ประกอบการค้าลำไยสดและลำไยอบแห้งนั้นเนื่องจากทั้ง 2 ฝ่ายนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าโดยตรง เกษตรกรเป็นแหล่งวัตถุดิบที่มีผลต่อการผลิตปริมาณลำไยสู่ท้องตลาดในแต่ละปีและเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากตลาดล่วงหน้าเพื่อการจัดการความเสี่ยง (hedging) ส่วนผู้ประกอบการนั้นเป็นตัวกลางในการซื้อขายซึ่งในตลาดส่งมอบทันที (Spot Market) นั้น ทั้งเกษตรกรและผู้ประกอบการค้าฯ ย่อมเกี่ยวข้องกันในฐานะผู้ซื้อและผู้ขาย ในภาวะการซื้อขายในตลาดย่อมมีการเปลี่ยนแปลง ความผันผวนของราคาเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งทั้ง 2 ฝ่ายเป็นผู้รับความเสี่ยงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงได้เลือกสัมภาษณ์ทั้งเกษตรกรและผู้ประกอบการค้าฯ เพื่อนำข้อมูลในด้านการเพาะปลูก การค้า ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมาประกอบการพิจารณาถึงประโยชน์ที่ผู้เกี่ยวข้องในตลาดและภาคการผลิตจะได้รับจากการนำเข้าสู่ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า และจะศึกษาเกี่ยวกับการจัดชั้นคุณภาพของลำไยสดและลำไยอบแห้งของเกษตรกรและผู้ประกอบการค้าฯ ในปัจจุบันว่าเป็นมาตรฐานเดียวกันตามหลักการมาตรฐานสินค้าเกษตร ของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรหรือไม่

จากทั้งข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมินี้จะนำมาพิจารณาตามหลักทฤษฎีที่ได้สรุปว่ามีปัจจัยหลักๆ เพียง 3 ปัจจัยและศึกษาปัจจัยที่มาสืบสนับสนุนอีกเพื่อหาความเหมาะสมของลำไยสดและลำไยอบแห้งในการนำเข้าสู่ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่รวบรวมได้จะนำมาและการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยจะนำเสนอเป็นร้อยละ (Percentage) ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวน (Coefficient of variation) ของราคา (กัลยา, 2542)

σ = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของราคา

\bar{P} = ค่าเฉลี่ยของราคา

$$\text{ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวนของราคา} = \left(\frac{\sigma}{\bar{P}} \right)$$

การพิจารณาความเหมาะสมทำได้โดยจะนำค่าทางสถิติที่ได้ของสินค้าที่ได้ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยแล้วมาเปรียบเทียบกับลำไยทั้ง 6 เกรด เพื่อพิจารณาหาความเหมาะสมของลำไยสดและลำไยอบแห้งว่าอยู่ในมาตรฐานและหลักเกณฑ์ของสินค้าที่สามารถนำเข้าซื้อขายตามปัจจัยหลักทั้ง 3 ปัจจัย และปัจจัยสนับสนุน โดยใช้ผลการวิเคราะห์จากข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิพิจารณาร่วมกัน

3.5 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 2 เดือน กรกฎาคม - สิงหาคม